

Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009

2009 mccc 2

RHAN 1

GWELLA LLYWODRAETH LEOL

Cydlafurio a gwella

9 Pwerau cydlafurio etc

- (1) Er mwyn cyflawni ei ddyletswyddau ei hun neu ddyletswyddau awdurdod gwella Cymreig arall o dan adrannau 2(1), 3(2) ac 8(7), neu er mwyn hwyluso'r modd y mae'r dyletswyddau hynny'n cael eu cyflawni, mae gan awdurdod gwella Cymreig y pwerau yn is-adran (2).
- (2) Mae'r pwerau yn bwerau i wneud y canlynol—
 - (a) rhoi cymorth ariannol i unrhyw berson;
 - (b) ymrwymo i drefniadau neu gytundebau gydag unrhyw berson;
 - (c) cydweithredu ag unrhyw berson, neu hwyluso neu gydlynu gweithgareddau'r person hwnnw;
 - (d) arfer ar ran unrhyw berson unrhyw un o swyddogaethau'r person hwnnw; ac
 - (e) darparu staff, nwyddau, gwasanaethau neu lety i unrhyw berson.
- (3) Nid yw'r adran hon yn lleihau neu estyn effaith unrhyw bwer arall sydd gan awdurdod gwella Cymreig.

10 Awdurdodau tân ac achub: pwerau dirprwyo

- (1) Er mwyn i awdurdod tân ac achub Cymreig gyflawni ei ddyletswyddau o dan adrannau 2(1), 3(2) a 8(7) neu er mwyn ei gwneud yn hwylus iddynt gael eu cyflawni, bydd adran 101(1)(b) a (5) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (p. 70) (trefniadau ar gyfer y modd y mae swyddogaethau i'w cyflawni gan awdurdodau lleol) yn cael effaith fel petai'r awdurdod yn awdurdod lleol at ddibenion yr adran honno.

- (2) Nid yw'r adran hon yn lleihau neu estyn effaith unrhyw bwer arall sydd gan awdurdod tân ac achub Cymreig.

11 Ystyr “pwerau cydlafurio”

- (1) At ddibenion y Rhan hon, mae cyfeiriad at “pwerau cydlafurio” awdurdod gwella Cymreig yn gyfeiriad at y canlynol—
- pwerau'r awdurdod gwella Cymreig o dan adran 9 o'r Mesur hwn;
 - yn achos cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol—
 - ei bwerau o dan adran 101(1)(b) a (5) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (trefniadau ar gyfer y modd y mae swyddogaethau i'w cyflawni gan awdurdodau lleol);
 - pŵer gan weithrediaeth yr awdurdod (neu bwyllgor neu aelod penodedig o'r weithrediaeth) i wneud trefniadau ar gyfer cyflawni ei swyddogaethau o dan reoliadau a wnaed o dan adran 19(1) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 (p. 22) (cyflawni swyddogaethau gan awdurdod lleol arall neu ar ei ran);
 - pŵer gan yr awdurdod i wneud trefniadau ar gyfer cyflawni ei swyddogaethau o dan reoliadau a wnaed o dan adran 19(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000;
 - pŵer yr awdurdod gwella Cymreig i awdurdodi person (neu rai sy'n cael eu cyflogi gan y person) i arfer swyddogaeth ar ran yr awdurdod o dan orchymyn a wnaed o dan adran 70 o Ddeddf Dadreoleiddio a Chontractio Allan 1994 (p. 40);
 - yn achos awdurdod tân ac achub Cymreig, ei bwerau o dan adran 101(1)(b) a (5) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y rhoddir effaith i'r adran honno mewn perthynas â'r awdurdod gan adran 10 o'r Mesur hwn);
 - yn achos awdurdod Parc Cenedlaethol, ei bwerau o dan adran 101(1)(b) a (5) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y rhoddir effaith i'r adran honno mewn perthynas â'r awdurdod gan baragraff 13 o Atodlen 7 i Ddeddf yr Amgylchedd 1995 (p. 25)).
- (2) Yn is-adran (1)(b)(ii) mae i “gweithrediaeth” yr un ystyr ag “*executive*” yn Rhan II o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000.

12 Dyletswyddau mewn perthynas â phwerau cydlafurio

- (1) Rhaid i awdurdod gwella Cymreig bwysu a mesur o bryd i'w gilydd a fyddai arfer unrhyw un o'i bwerau cydlafurio yn ei helpu i gyflawni ei ddyletswyddau o dan adrannau 2(1), 3(2) a 8(7).
- (2) Os daw'r awdurdod i'r casgliad y byddai arfer pŵer cydlafurio yn ei helpu i gydymffurfio â'r dyletswyddau hynny, rhaid iddo geisio arfer y pŵer, neu geisio peri iddo gael ei arfer.